

Meanwhile national songs and dances are of great importance as they allow developing such personal qualities necessary for pupils – kindness, responsiveness, tenderness, justice. Folk music is the basis of patriotic education of children that promotes their love to the country, national peculiarities, develops self-respect.

Thus, the use of folk music at rhythmic lessons plays a great role in education and development of children, preservation of national culture, enhancement of knowledge in the field of music. Folk music comprises all the complex of spiritual essence of national life, world perception and an aesthetic ideal of the nation, its ethical norms, and consequently it is an important and necessary basis for education of the younger generation and development of cultural values.

References:

1. Закон Республики Казахстан от 15 декабря 2006 г. № 207 «О культуре». – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://tengrinews.kz/zakon/kaz/docs?ngr=Z960000056_
2. Франио Г. Роль ритмики в эстетическом воспитании детей. – Москва: «Советский композитор», 1989. – 104 с.
3. Программная статья Главы государства «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания» от 12 апреля 2017 г. – [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://www.akorda.kz/ru/events/akorda_news/press_conferences/statya-glavy-gosudarstva-vzglyad-v-budushchee-modernizaciya-obshchestvennogo-soznaniya

БІЛІМ БЕРУ ҮРДІСІНДЕ БАСТАУЫШ МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНА СЫН ТҰРҒЫСЫНАН ОЙЛАУҒА ҮЙРЕТУ

Бақтығалиева Диана Махмутқызы,
7М01101 – Педагогика және психология мамандығының
магистратура білім алушысы,
А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті

Аннотация

Бұл мақалада бастауыш мектеп оқушыларының сыни ойлауды үйретудің шарттары және кезеңдері, білім беру үрдісінде бастауыш мектеп оқушыларының сыни ойлауды үйретудің әдіс тәсілдері көрсетілген. Бастауыш мектеп оқушыларының сыни ойлауын үйрету барысындағы оқушыларда қалыптасатын дағдылар сипатталған.

Түйінді сөз: сыни ойлау, үйрету, бастауыш сынып оқушылары, дағды, мұғалім.

Аннотация

В данной статье изложены условия и этапы обучения младших школьников критическому мышлению, методы критического мышления младших школьников в образовательном процессе. Описываются навыки, которые формируются у учащихся при обучении критическому мышлению младших школьников.

Ключевые слова: критическое мышление, обучение, ученики начальных классов, навыки, учитель.

Abstract

This article describes the conditions and stages of teaching critical thinking of elementary school pupils, methods of critical thinking of elementary school pupils in the educational process. It describes the skills that are formed in students when teaching critical thinking of elementary school pupils.

Keywords: critical thinking, learning, elementary school pupils, skills, teacher.

Қазіргі заманауи мектептердің ең басты міндеті – өзіндік көзқарасын қалыптастыра алатын және мақсат қоя білетін және оған жетудің тиімді жолдарын таба алатын, ойлауға қабілетті, іштей еркін тұлғаны тәрбиелеу. Мәселені шешудің оңтайлы тәсілі-оқушылардың сыни ойлауын дамыту. Сыни тұрғыдан ойлау проблемаларды көре білуді, стандартты емес шешімдерді табуға дайын болуды, өзінің интеллектуалды белсенділігін көрсете білуді, өз әрекеттерін талдауды және жіберілген қателіктерді анықтауды қамтиды.

Әрбір мұғалім сабақ барысында шығармашылық, рухани еркіндік орнағанын қалайды. Сондықтан мұғалім әрбір оқушы өзінің ішкі түйсігін, шығармашылығын, идеяларын ашық түрде көрсете алғанын үнемі ойластыру керек. Басқаша айтқанда, оқушылардың сыни ойлауын дамыту қажет.

Сыни тұрғыдан ойлауды білетін, ақпараттық хабарламаны түсіндіру мен бағалаудың әртүрлі тәсілдеріне иелік ететін оқушылар мәтіндегі қайшылықтарды бөліп көрсете алады, тек қана логикаға ғана емес, әңгімелесушінің идеяларына да сүйене отырып, өзінің көзқарасын дәлелдей алады.

Сын тұрғысынан ойлауды үйрету үшін мына төменгі шаралар орындалуы шарт:

- 1) сын тұрғысынан ойлауды тудыру үшін уақыт керек;
- 2) оқушыларға ойланып-толғануға, ойын ашық айтуға рұқсат беру;
- 3) әртүрлі идеялар мен пікірлерді қабылдау;
- 4) үйрену барысындағы оқушылардың белсенді іс-әрекетін қолдау;
- 5) оқушылардың бір-бірінің жауабына жасаған сынының дәлелді, дәйекті болуын талап ету;
- 6) сын тұрғысынан ойлауды бағалау

Оқушылардың қабілеттер деңгейі жағынан тең дәрежеде болмауы. Қабілеттердің бірдей емес екендігін сыныпта отырған оқушылардың әрқайсысының әр пәнге және әр деңгейде қабілетті болатындығымен дәлелдеуге болады.

Оқушыларды шығармашылық жұмысқа баулып, олардың белсенділіктерін, қызығушылықтарын, шығармашылық қабілеттерін арттыруда түрлі әдіс – тәсілдерді өз сабағымда қолданамын. Сабақта әдіс-тәсілдерді пайдалана отырып, балалардың ұсыныс пікірлерін еркін айтқызып, ойларын ұштауға өздеріне деген сенімін арттыруға мүмкіндік туғызамын. Түрлі әдіс-тәсілдің көмегімен өткізген әр сабақ оқушылардың ойлауын сонымен қатар, ойын дамытып, оларды берілген мәліметтерден өздігінен білім алуға үйретеді.

Сын тұрғысынан ойлауды үйрету кезінде:

1) оқушыларға оқытылатын тақырып бойынша өз көзқарасын еркін, қателік жіберуден және мұғалімнің түзетуінен қорықпай айтуға мүмкіндік береді.

2) барлық ақпараттарды жазып алады: әр түртіп алынған ақпарат одан әрі жұмыс істеу үшін маңызды болып табылады. Сонымен қатар, осы кезеңде «дұрыс» және «дұрыс емес» деген тұжырымдар жоқ.

3) Жеке және топтық жұмыста жұмыс істеу: жеке тұлға – әрбір оқушыға өзінің білімі мен тәжірибесін өзектілендіруге мүмкіндік береді; топтық – басқа пікірлерді естуге, өз көзқарасын топ арасында еркін білдіруге мүмкіндік береді.

Сыни ойлауды үйретудің әдіс тәсілдері:

1.Технологиялық кезеңдер.

I кезең (фаза) – бар білімді жаңарту;

- жаңа ақпарат алуға деген қызығушылықты ояту;

- оқушының өзіндік оқу мақсаттарын қою.

II кезең Мазмұнын түсіну

- жаңа ақпарат алу;

- оқушының қойылған оқу мақсаттарын түзетуі.

III. Рефлексия

- рефлексия, жаңа білімнің тууы;

- оқушының жаңа оқу мақсаттарын қоюы. [1,215]

2. Мұғалімнің қызметі.

1) Ол оқушылардың зерттеліп отырған мәселе бойынша бұрыннан бар білімдерін сынға алуға, олардың белсенділіктерін арттыруға, оларды әрі қарайғы жұмысқа ынталандыруға, алға қойылған мақсатты ойлауға, өз ойларын еркін түрде жеткізуге мүмкін-

дік беруге және келесі оқу процесін құрылымдауға бағытталған.

2) Мазмұнды түсіну кезеңінде жаңа ақпаратпен (мәтін, фильм, дәріс, қосымша материал) тікелей байланыс жүзеге асырылады. Жұмыс жеке немесе жұппен жүргізіледі. Топтық жұмыста екі элемент болуы керек – жеке ізденіс және идеялармен алмасу, ал жеке ізденіс пікір алмасудан бұрын болады.

3. Оқушылардың қызметі.

1) Оқушы зерттелетін сұрақ бойынша не білетінін "есіне алады" (болжам жасайды), жаңа материалды зерттегенге дейін ақпаратты жүйелейді, жауап алғысы келетін сұрақтар қояды.

2) Оқушы мұғалім ұсынған белсенді оқу әдістерін қолдана отырып, мәтінді оқиды (тыңдайды), керекті ақпараттарды өзіне түртіп алады немесе жаңа ақпаратты түсінген кезде жазбалар жүргізеді.

3) Оқушылар мазмұнды түсіну сатысында алған білімдерін қолдана отырып, «жаңа» ақпаратты «ескі» ақпаратпен байланыстырады.

1) Белгілі ақпараттың «тізімін жасау»:

- әңгіме-негізгі сөздер бойынша болжам;
- материалды жүйелеу (графикалық): кластерлер, кестелер;
- дұрыс және дұрыс емес мәлімдемелер;
- логикалық тізбектер;
- миға шабуыл;
- проблемалық мәселелер, «жуан» және «жіңішке» сұрақтар және т. б.

2) Белсенді оқу әдістері:

- «инсерт»;
- «фишбоун»;
- «идеал»;
- қос күнделік түріндегі әртүрлі жазбаларды жүргізу;
- сабақтың бірінші бөлімінде қойылған сұрақтарға жауап іздеу. [2,192]

Қорытындылай келе, жеке тұлғаны дамыту, сабақ барысында шығармашыл жұмыс істеуі, оқушының өз бетімен ізденіп, жан-жақты дамудың алатын орны ерекше екені байқалады. Оқушыларда сыни тұрғыдан ойлануды үйрету арқылы пәнге деген қызығушылығы артып, оқушылардың жан-жақты болуына мүмкіндік береді.

Әдебиеттер тізімі:

1. Бустром, Р. Шығармашылық және сыни ойлауды дамыту [Мәтін] / Р.Бустром – Мәскеу: Ашық қоғам, 2000. – 215б.
2. Загашев, И.О., Заир-Бек, С.И., Муштавинская И.В. Балаларды сыни тұрғыдан ойлауға үйрету [Мәтін] / И.О. Загашев, С.И. Заир-Бек, И.В. Муштавинская. – СПб.: Альянс-Дельта, 2003. – 192б.

МУЗЫКАЛЬНОЕ ИСПОЛНИТЕЛЬСТВО КАК ПРОЦЕСС ПОЗНАНИЯ СОДЕРЖАНИЯ МУЗЫКИ

Балагазова Светлана Тулеутаевна,
канд. пед. наук., асс.профессор,
Казахский национальный педагогический университет им.Абая, г. Алматы
Жакаева Салтанат Ануарбековна,
канд. пед. наук., асс.профессор,
Костанайский региональный университет им.А.Байтурсынба, г.Костанай

Аннотация

В статье рассматриваются актуальные проблемы музыкального исполнительства, существующие в различных стилях и жанрах. Исполнительский процесс музыканта представлен здесь